

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Plantekongres:

Sådan håndteres efterafgrøder og grøngødning bedst i praksis

Herning Kongrescenter

11. januar 2012

Margrethe Askegaard

mga@vfl.dk

PARTNER I
DLBR
DANSK
LANDBRUGSRÅDGIVNING

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Kvægbrug

Planteavlsbrug

Efterafgrøder en nødvendighed

Besvær og
omkostninger

Rodukrudt udelukker ikke efterafgrøder

- Pløj umiddelbart efter høst og så efterafgrøden. Pløj igen til foråret forud for vårsæd.
- Dog, hvis kvik er problemet, så droppes efterafgrøden, og der gennemføres mekanisk bekæmpelse

Effekter af kløvergræs og efterafgrøder på merudbytter i det langvarige sædskifteforsøg (12 års forsøg)

	Jyndeavad JB1	Foulum JB4	Flakkebjerg JB6
Vintersæd (første års)	hkg pr. ha		
Kløvergræsforfrugt	7,4 ^{***}	7,9 ^{***}	9,7 ^{***}
Kløvergræs i sædskiftet	1 ^{ns}	7,8 ^{***}	9,2 ^{***}
Efterafgrøde i sædskiftet	0,4 ^{ns}	-1,3 ^{ns}	1,8 ^{ns}
Vårbyg			
Kløvergræs i sædskiftet	2,3 ^{ns}	3,6 ^{***}	3,6 ^{***}
Efterafgrøde	6,8 ^{***}	7,0 ^{***}	5,1 ^{***}
Havre			
Efterafgrøde		9,1 ^{***}	7,4 ^{***}

8 tips om efterafgrøder

- Kend markens bestand af rodukrudt
- Vælg arten efter jordens indhold af kvælstof
- Vælg arten efter dæksædens konkurrenceevne

Foto: Henning C. Thomsen, AU-Jydevad

8 tips om efterafgrøder

- Kend markens bestand af rodukruddt
- Vælg arten efter jordens indhold af kvælstof (jordfrugtbarhed)
- Vælg arten efter dæksædens konkurrenceevne
- Brug kun vinterfaste arter på sandjord
- Etabler et godt såbed
- Undgå en hullet efterafgrøde
- Undgå såning af korsblomstrede efterafgrøder før høst
- Efter høst – tilstræb såning senest 10. august

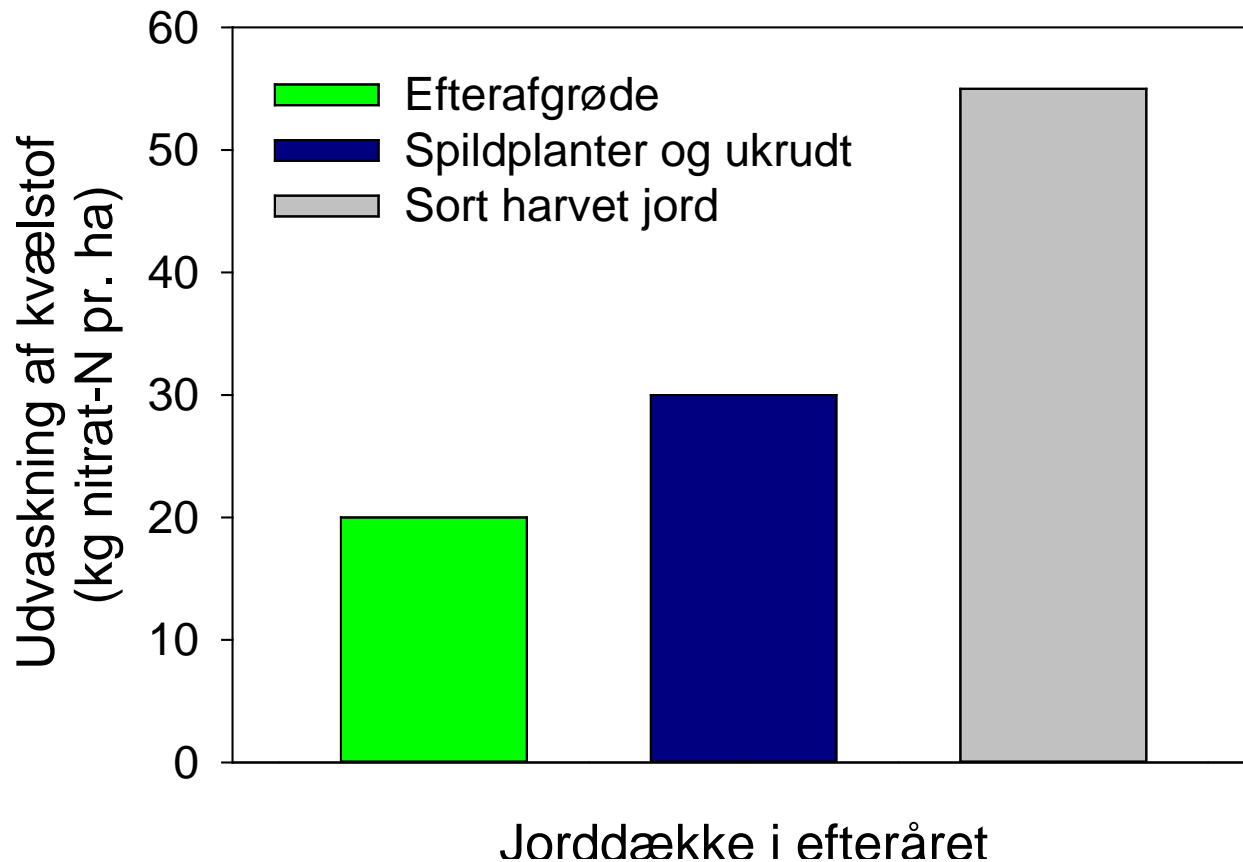

Strategi afhænger af høsttidspunkt

	Normal høst	Succes ved såning efter høst
Vinterrug/vinterspelt	20/7 – 1/8	
Vårbyg	1/8 – 10/8	
Vårhavre/vintertriticale	1/8 – 10/8	
Ært	5/8 – 15/8	
Vinterhvede/lupin (uforgrenet)	5/8 – 15/8	
Vårhvede	20/8 – 1/9	
Vårtriticale	25/8 – 5/9	
Hestebønner/lupin (forgrenet)	1/9 – 15/9	

Spildplanter og ukrudt er også en slags efterafgrøde

Klap lige harven!
Og brug den kun kun om efteråret, hvis kvik vil blive et problem i de efterfølgende afgrøder

Sædskifter

Er dit sædskifte langtidsholdbart?
Økologisk planteavl uden fokus på rodokrudt hold

Tre gode råd

- Dyk minimum 20 pct. af sædskiftet med grøngødningsafgrøder, der kan afgrødes
- Hav maksimum 50 pct. af sædskiftet med konkurrenceevne kornafgrøder
- Vælg afgrøderne, så der opnås god konkurrenceevne overfor ukrudt i marken

Valg af afgrøder ud fra konkurrenceevne og by

Efterafgrøder

Holder på næringsstofferne, øger jordens frugtbarhed og begrænser behovet for at købe husdyrgødning

Placering i sædskiftet?

- **Nedpløjning af kløvergræs forud for en afgrøde** → Pas på kvælstoffet og brug efterafgrøder 1. og 2. år efter nedpløjningen.
- **Efter lupin og hestebønner** → Underså efterafgrøde og efterfølg med en vørsæd (vintersæd kan øge problemet med rodokrudt).
- **Efter større mængder fast husdyrgødning** → Hold på kvælstoffet med efterafgrøder.
- **Marker med lav jordfrugtbarhed** → Serende efterafgrøder (udvalgte)

Såning efter høst kan lade sig gøre ved tidlig høst:
• Efterafgrøden bør ikke sås senere end 1. august. Skønnes dette ikke muligt, så kan man så vørsæd i stedet.

Såtidspunkt

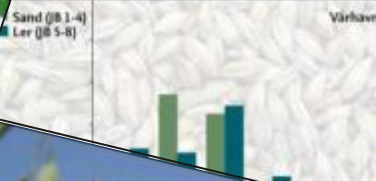
- Såning i foråret giver normalt en god etablering. Der er dog større sikkerhed for bedre bekæmpelse af rodokrudt, især når den efterfølgende vørsæd følger af en pløjning mere end 1 måned før høst.
- Så samtidig med eller umiddelbart efter høst. Det er forbundet med betydelig risiko for dårlig etablering at så korsblomstrede efterafgrøder før høst. I modsætning til konventionelle marker findes der ofte en del rodokrudt i disse marker.
- I åbne vårafgrøder på sandjord er der mulighed for at så udlæg frem til, at dæksæden har udviklet 1-2 knæ – HVIS der kan vandes! Det giver mulighed for at udlægge inden såning af udlægget.
- For hver dag såtidspunktet af en korsblomstret efterafgrøde udskydes i august måned, falder N-optagelsen med ca. 2 kg pr ha.

Såning umiddelbart før høst: LAD VÆRE!
Det er forbundet med betydelig risiko for dårlig etablering at så korsblomstrede efterafgrøder før høst. I modsætning til konventionelle marker findes der ofte en del rodokrudt i disse marker.

Se de nye faktaark fra VFL-økologi

Vørsæd

Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning

Udnyttelsen skal tildeles der, hvor man får mest ud af den

Udnyttelsen af kvælstof i husdyrgødning er et mål for effekten af husdyrgødningen. Den varierer med marker, år og management. Tabellen viser vejledende udbyttelsesprocenter i økologisk landbrug. Værdierne er et gennemsnit for det angivne godningsinterval. Ammonium-N angiver den del af det totale kvælstof der er umiddelbart tilgængelig for afgrøderne.

